

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/90/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6022200585
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:6022200585.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Martina Tisa a JUDr. Michala Matulníka, PhD., v právnej veci žalobcu: N. Z., narodený XX. M. XXXX, bytom v N. N., F. č. XXX/XX, právne zast.: JUDr. Jurajom Bilickým, advokátom so sídlom v Nitre, Pri strelnici č. 64, proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom v Bratislave, Šagátova č. 1, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 03. októbra 2022, Číslo: GR ZVJS-06616/14-2022-4, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici z 05. decembra 2024, č. k. BB-71S/80/2022-111, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Banskej Bystrici z 05. decembra 2024, č. k. BB-71S/80/2022-111 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného z 03. októbra 2022, Číslo: GR ZVJS-06616/14-2022-4 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania na správnom súde a kasačnom súde voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

I.

1. Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) napadnutým rozsudkom z 05. decembra 2024, č. k. BB-71S/80/2022-111, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 03. októbra 2022, Číslo: GR ZVJS-06616/14-2022-4, ktorým tento podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie - personálny rozkaz z 20. júla 2022, Číslo: 645 o prepustení žalobcu zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., z dôvodu, že podľa posudku služobného klinického psychológa bol uznaný za duševne nespôsobilého na výkon štátnej služby.

2. Správny súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného preskúmal v intenciách § 14 ods. 1 písm. d/, § 14 ods. 5, § 48 ods. 1 písm. s/ (po správnom § 48 ods. 3 písm. s/; pozn. súdu), § 192 ods. 1 písm. c/, § 193 ods. 1, § 194 ods. 1, § 237 ods. 2- § 241 ods. 1-4 zákona č. 73/1998 Z.z., § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 199/1994 Z.z. o psychologickom činnosti a Slovenskej komore psychológov v znení neskorších predpisov, § 9 ods. 6 Rozkazu generálneho riaditeľa č. 21/2020 o psychologických činnostiach v Zbore

väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „Rozkaz č. 21/2020“) a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Správny súd po preskúmaní veci dospel k záveru o zákonnosti správnou žalobou napadnutého rozhodnutia, ako aj o zákonnosti samotného postupu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia. Vo vzťahu k prvostupňovému správne rozhodnutiu - personálny rozkaz a k jeho odôvodneniu s odkazom na § 194 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. uviedol, že pre splnenie zákonnej náležitosti postačuje, keď orgán verejnej správy prvého stupňa uvedie v odôvodnení tohto rozhodnutia záver posudku klinického psychológa, že žalobca nie je duševne spôsobilý na výkon štátnej služby. K námietke nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, ktorú žalobca založil na tvrdení neexistencie riadneho posudku klinického psychológa o duševnej spôsobilosti žalobcu vykonávať štátnu službu v zbere správny súd uviedol, že neexistuje zákonná prekážka, pre ktorú by predmetná listina s názvom „Záver z kontrolného psychologického vyšetrenia príslušníka zboru“ z 10. júla 2022, ktorá je súčasťou administratívneho spisu orgánu verejnej správy prvého stupňa a z ktorej orgán verejnej správy prvého stupňa (a následne aj žalovaný) vychádzal pri svojom rozhodovaní, nemohla byť vyhodnotená ako posudok klinického psychológa na účel podľa § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., keďže obsahuje posúdenie duševnej spôsobilosti žalobcu na výkon štátnej služby v Zbere väzenskej a justičnej stráže, a teda „posudok“ klinického psychológa ako výsledok psychologického vyšetrenia príslušníka zboru. Žalobca v správnej žalobe navyše žiadne konkrétne obsahové a formálne náležitosti, ktoré by mal posudok klinického psychológa obsahovať, neuviedol a neuviedol ani to, z akej zákonnej úpravy by mali také náležitosti vyplývať. Ako zákonný vyhodnotil tiež postup, pri ktorom posudok vypracovala komisia v zložení podľa Rozkazu č. 21/2020, ktorej členom bol klinický psychológ, psychológ Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín a psychiater Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín. K namietanému nedoručeniu posudku alebo jeho nepredloženiu žalobcovi, čo malo podľa žalobcu za následok zmarenie jeho práva obhajovať sa alebo vyjadriť sa k pokladom rozhodnutia správny súd uviedol, že tak prvostupňový správny orgán a tiež žalovaný nemajú v zmysle zákona 73/1998 Z.z. povinnosť posudok klinického psychológa o duševnej spôsobilosti príslušníka zboru na vykonávanie štátnej služby doručiť žalobcovi. Z obsahu administratívneho spisu vyplývalo, že žalobca bol s predmetným posudkom oboznámený dňa 14. júla 2022 spolu s návrhom na jeho prepustenie zo služobného pomeru príslušníka zboru. Rovnako mal ako účastník konania podľa § 237 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. právo nahliadať do administratívneho spisu, ktorého súčasťou bol daný dokument, a robiť si z neho výpisy, a to nielen počas konania pred orgánom verejnej správy, ale aj v odvolacom konaní pred žalovaným. Žalobca tiež nevyužil možnosť konzultácie spojenej s interpretáciou záveru o jeho duševnej spôsobilosti vykonávať štátnu službu v služobnom pomere v zbere napriek tomu, že bol o tejto možnosti poučený. Práve počas tejto konzultácie s členmi komisie, ktorá posúdila jeho duševnú spôsobilosť podľa § 14 ods. 1 písm. d/ menovaného zákona sa mohol žalobca oboznámiť s konkrétnymi detailmi jeho duševnej spôsobilosti, ktorých absenciu žalobca namietal. V závere doplnil, že správny súd sa nemôže vecne zaoberať okolnosťami, ktoré viedli orgán verejnej správy prvého stupňa k uloženiu povinnosti žalobcovi podrobiť sa kontrolnému psychologickému vyšetreniu. Podľa § 48 ods. 1 písm. s/ menovaného zákona je povinnosťou policajta podrobiť sa lekárskej prehliadke, prieskumnému konaniu alebo psychologickému vyšetreniu na zistenie zdravotnej a duševnej spôsobilosti na výkon štátnej služby, a to bez ohľadu na dôvody, ktoré orgán verejnej správy viedli k nariadeniu kontrolného psychologického vyšetrenia, keďže zákon jeho nariadenie ničím nepodmieňuje a ponecháva ho na uvážení orgánu verejnej správy.

4. Žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

II.

5. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

6. Namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

7. Konkrétne namietal, že ustanovenie § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z. explicitne požaduje „posudok služobného klinického psychológa“ s tým, že v tu prejednávanvej veci vypracovaný „Záver z

kontrolného psychologického vyšetrenia príslušníka zboru“ nemožno považovať za posudok, tak ako to predpokladá práve § 192 ods. 1 písm. c/ menovaného zákona. Záver z kontrolného psychologického vyšetrenia považoval za nepreskúmateľný s tým, že zároveň tento nebol vyhotovený samotným služobným klinickým psychológom, ale umelo vytvorenou entitou - komisiou, ktorú zákon č. 73/1998 Z.z. nepredpokladá; rovnako nespĺňa náležitosti, ktoré by mal posudok obsahovať. K tak závažnému právnomu úkonu (rozhodnutiu) zasahujúcemu do osobnej, duševnej integrity žalobcu ako jednotlivca s neblahými následkami vo vzťahu ku kariére v služobnom pomere je potrebný náležitý kvalifikovaný odborný a formalizovaný podklad, akým je znalecký posudok klinického psychológa, ktorý má mať určité minimálne formálne a obsahové náležitosti. Pokiaľ zákonodarca v § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z. explicitne použil slová „posudok klinického psychológa“, mal tým na mysli znalecký posudok vyhotovený znalcom z odvetvia klinickej psychológie dospelých. Pokiaľ zákon č. 73/1998 Z.z. v § 192 ods. 1 písm. c/ výslovne neustanovuje, že duševnú spôsobilosť na výkon štátnej služby môže skúmať komisia, tak potom nepochybne platí, že nemôže. Ďalej namietal absenciu zákonného splnomocnenia na prijatie Rozkazu č. 21/2020, preukázateľné neoboznámenie sa s novelizáciami príslušného rozkazu, ktorých súčasťou bolo zriadenie trojčlennej komisie. Dodal, že žalovaný určil členov komisie a žalobca nemal možnosť nijako ovplyvniť výber posudzovateľov jeho osoby.

8. V ďalšej časti kasačnej sťažnosti žalobca namietal nesplnenie kritérií pre účely aplikácie § 48 ods. 3 písm. s/ zákona č. 73/1998 Z.z., keď vo vzťahu k žalobcovi neexistovali konkrétne právne relevantné skutočnosti, ktoré by umožnili identifikovať konkrétny aspekt zmeny v správaní žalobcu. Navyše takáto zmena by musela dosahovať určitú mieru intenzity, ktorá by bola objektívne spôsobilá spochybníť spôsobilosť príslušníka pre výkon štátnej služby a musela by byť riadne odôvodnená. To v prípade žalobcu nebolo splnené, ktorý si počas svojej dlhoročnej praxe plnil svoje povinnosti svedomito, v deň, keď naňho zaútočil väzeň, konal v sebaobrane a realizoval tak výkon svojho práva a zároveň povinnosti použiť donucovacie prostriedky vyplývajúce zo služobného pomeru. Závery inšpekčného vyšetrovania incidentu potvrdili, že k žiadnemu pochybeniu zo strany žalobcu nedošlo, z ktorého dôvodu použitie donucovacích prostriedkov nemohlo byť považované za takú právne relevantnú skutočnosť, ktorá by predstavovala zmenu v správaní žalobcu pri plnení jeho služobných povinností a už vôbec nie takou, ktorá by bola spôsobilá spochybníť duševnú spôsobilosť žalobcu pre účely odôvodnenia nariadenia kontrolného psychologického vyšetrenia. Spôsob, akým bolo odôvodnené nariadenie psychologického vyšetrenia žalobcu, v kontexte odstupu 6 mesiacov a neprimeraných hodnotiacich úsudkov nadriadených ohľadom psychického rozpoloženia žalobcu a ojedinelosť tohto postupu selektívne voči osobe žalobcu považoval za arbitrárny a účelový postup odporujúci ústavným princípom zákazu zneužitia práva. Ďalej namietal, že správny súd síce v odôvodnení rozsudku konštatoval krátku lehotu na predloženie dôkazov a vyjadrenie sa k návrhu na prepustenie zo služobného pomeru, avšak na druhej strane uvádzal, že právo žalobcu na obhajobu nebolo porušené v materiálnom zmysle, keď tento nevyužil konzultáciu so psychológmi, hoci súdu muselo byť zrejmé, že žalobca objektívne počas víkendy ani nemohol realizovať takéto konzultácie. Navyše, § 9 ods. 6 Rozkazu č. 21/2020 nadobudlo účinnosť až po tom, čo žalobca bol oboznámený s týmto interným predpisom, a teda § 9 ods. 6 menovaného rozkazu nebolo možné v prípade žalobcu aplikovať.

9. V závere namietal postup správneho súdu na nariadenom pojednávaní, a to nielen v dôsledku spôsobu, akým bol vedený výsluch a ako boli žalobcovi kladené otázky; rovnako poukázal na fakt, že po krátkej záverečnej porade sudca spravodajca prečítal pripravené odôvodnenie rozsudku, čo nasvedčovalo tomu, že súd učinil svoje meritórne rozhodnutie ešte pred pojednávaním, teda bez ohľadu na priebeh pojednávania a argumenty na ňom uvádzané.

10. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok správneho súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím.

III.

11. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 27. mája 2025 stotožniac sa so závermi, ku ktorým dospel správny súd. Poukázal na osobitné postavenie príslušníkov zboru, na činnosť ktorých sú kladené vyššie nároky. Mal za to, že vo vzťahu k žalobcovi boli splnené všetky zákonné podmienky pre postup podľa § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z. Duševná spôsobilosť žalobcu na výkon štátnej služby bola riadne posúdená podľa Rozkazu č. 21/2020 kvalifikovanou komisiou, ktorej členom bol aj služobný klinický psychológ. K namietanému neoboznámeniu sa s príslušným Rozkazom

č. 21/2020 v relevantnom znení uviedol, že v každom ústave v jednotlivých organizačných zložkách prebieha raz mesačne čítanie rozkazov, s ktorými sú príslušníci zboru a zamestnanci zboru oboznámení ich nadriadenými. Každý príslušník má prístup k počítaču a ako používateľ informačného systému dostane e-mailovú notifikáciu o zverejnení interného predpisu. Vo vzťahu k namietaným pochybeniam počas pojednávania pred správnym súdom uviedol, že pojednávanie prebehlo dôstojne, nerušene, predsedníčka senátu dala obidvom stranám dostatočný priestor na vyjadrenie vrátane žalobcu, ktorému kládla zrozumiteľné otázky súvisiace s prejednávanou vecou, uistila sa, či ich obsahu rozumie a vysvetlila mu, kedy a prečo argumentácia žalobcu nesúvisela s prejednávanou vecou v intenciách súdneho prieskumu. Uzavrel, že žalobca na svoju obranu uvádzal len domnienky bez dostatočne konkrétneho a jednoznačného vymedzenia. Napadnuté rozhodnutie považoval za riadne odôvodnené a zákonné. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

12. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi dňa 10. júna 2025 na vedomie.

V.

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná.

14. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

16. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 03. októbra 2022, Číslo: GR ZVJS-06616/14-2022-4, ktorým tento podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie - personálny rozkaz z 20. júla 2022, Číslo: 645 o prepustení žalobcu zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., keď podľa posudku služobného klinického psychológa bol uznaný za duševne nespôsobilého na výkon štátnej služby.

18. Zákon č. 73/1998 Z.z. upravuje štátnu službu profesionálnych vojakov a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenou a skončením služobného pomeru profesionálnych vojakov s tým, že na právne vzťahy profesionálnych vojakov pri výkone štátnej služby sa vzťahuje Zákonník práce, ak to ustanovuje tento zákon (§ 1 ods. 1,2).

19. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., policajtom sa na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, príslušník informačnej služby, príslušník bezpečnostného úradu a príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže.

20. Podľa § 14 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z., policajtom môže byť štátny občan Slovenskej republiky starší ako 21 rokov, a ak ide o štátnu službu kadeta, starší ako 18 rokov, ktorý o prijatie písomne požiada, a je zdravotne, telesne a duševne spôsobilý na výkon služby.

21. Podľa § 14 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z.z., podmienku štátneho občianstva Slovenskej republiky a podmienky uvedené v odseku 1 musí policajť spĺňať po celý čas trvania služobného pomeru, ak ďalej nie je ustanovené inak.

22. Podľa § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., policajť sa prepustí zo služobného pomeru, ak podľa posudku služobného klinického psychológa nie je duševne spôsobilý na výkon štátnej služby.

23. Podľa § 241 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., rozhodnutie musí byť v súlade s právnymi predpismi, musí vychádzať zo skutočného stavu veci a obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. V písomnom vyhotovení rozhodnutia sa tiež uvedie, kto rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia a označenie policajta. Rozhodnutie musí byť podpísané s uvedením hodnosti, mena, priezviska a funkcie toho, kto ho vydal, opatrené odtlačkom pečiatky so štátnym znakom a oznámené účastníkovi konania vyhlásením alebo dorúčením. (...).

24. Podľa § 241 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., v odôvodnení rozhodnutia sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený oprávnený orgán pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval.

25. Najvyšší správny súd mal z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasť tvoril pripojený administratívny spis žalovaného preukázané, že

- žalobca bol zaradený v stálej štátnej službe vo funkcii samostatný referent úseku režimovej činnosti oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica,

- v bližšie neurčený deň nadriadený požiadal o kontrolné psychologické vyšetrenie žalobcu; príslušná žiadosť nie je obsahom administratívneho spisu,

[z obsahu spisu vyplýva, že dôvod pre požiadanie o kontrolné psychologické vyšetrenie spočíval v dôvodnom podozrení, že žalobca dňa 05. januára 2022 použil donucovanie prostriedky ako neprimeranú reakciu na provokačné správanie obvineného; zároveň ako ďalší dôvod bolo uvedené, že správanie žalobcu v rámci dopočutia ohľadom použitia donucovacích prostriedkov vykazovalo odchýlky od štandardného správania, z ktorého dôvodu vzniklo dôvodné podozrenie, že u žalobcu by mohli byť opätovne spustený nekontrolovateľný mechanizmus skratových reakcií]

- kontrolné psychologické vyšetrenie sa uskutočnilo dňa 08. júla 2022, ktoré žalobca absolvoval,

- dňa 10. júla 2022 bol vypracovaný záver z kontrolného psychologického vyšetrenia so záverom, že žalobca nespĺňa podmienky duševnej spôsobilosti na výkon štátnej služby v Zbore väzenskej a justičnej stráže,

- dňa 14. júla 2022 bol spracovaný návrh na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru,

- k návrhu na prepustenie sa žalobca nevyjadril,

- prvostupňový správny orgán následne personálnym rozkazom z 20. júla 2022, Číslo: 645 prepustil žalobcu zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., keď podľa posudku služobného klinického psychológa bol uznaný za duševne nespôsobilého na výkon štátnej služby,

- dňa 27. septembra 2022 senát poradnej komisie generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže prerokoval žalobcom následne podané odvolanie s odporúčením odvolanie zamietnuť a potvrdiť personálny rozkaz z 20. júla 2022,

- žalovaný následne tu preskúmaným rozhodnutím z 03. októbra 2022 odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie - personálny rozkaz z 20. júla 2022.

26. Najvyšší správny súd v úvode poukazuje na to, že prepustenie policajta zo služobného pomeru je jedným zo spôsobov skončenia služobného pomeru podľa § 189 zákona č. 73/1998 Z.z. (podľa § 1 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. sa policajtom rozumie aj príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže; pre účely tohto konania bude súd používať jednotný pojem „príslušník“). Má formu jednostranného právneho úkonu smerujúceho k zániku služobného pomeru. V kontexte na dôvod prepustenia žalobcu podľa § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z. platí pravidlo, že príslušník musí spĺňať podmienku duševnej spôsobilosti nielen pri prijatí do služobného pomeru (§ 14 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14a ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z.), ale aj počas celej doby trvania služobného pomeru. Na zistenie, či spĺňa túto podmienku, je povinný podrobiť sa psychologickému vyšetreniu na zistenie duševnej spôsobilosti na výkon štátnej služby. Postup pri psychologickom vyšetrení je upravený interným predpisom, aktuálne Rozkazom č. 21/2020. Riaditeľ ústavu alebo generálny riaditeľ zboru môže nariadiť kontrolné

psychologické vyšetrenie príslušníka zboru, u ktorého sa začali prejavovať také zmeny v správaní, ktoré spochybňujú jeho spoľahlivosť a spôsobilosť pre výkon štátnej služby; žiadosť o vykonanie kontrolného psychologického vyšetrenia (ktorej náležitosti sú obsiahnuté v prílohe č. 8 rozkazu č. 21/2020) podáva riaditeľovi ústavu alebo generálnemu riaditeľovi zboru nadriadený príslušníka zboru, u ktorého sa začali uvedené zmeny prejavovať. Kontrolné psychologické vyšetrenie príslušníka zboru vykoná minimálne trojčlenná komisia určená generálnym riaditeľom zboru v zložení klinický psychológ nemocnice pre obvinených a odsúdených, klinický psychológ - odborný zástupca a ďalší špecialisti v odbore psychológia alebo psychiatria. Zloženie komisie navrhne klinický psychológ nemocnice pre obvinených a odsúdených na základe doručených podkladov. Predmetom kontrolného psychologického vyšetrenia príslušníka zboru je preskúmanie oblastí intelektových, výkonových a osobnostných predpokladov vrátane záujmov a sebahodnotenia, respektíve identifikácia rizikových faktorov uvedených v prílohe č. 4 pre ďalšiu službu v zbore [bližšie pozri § 9 ods. 1,2 rozkazu č. 21/2020 v znení rozkazu č. 55/2020, ktorým sa mení a dopĺňa RGR č. 21/2020 o psychologických činnostiach v Zbore väzenskej a justičnej stráže a ktorý nadobudol účinnosť od 15. decembra 2020 a ktorý (okrem iného) novelizoval § 9 rozkazu č. 21/2020 vecne upravujúci proces pri kontrolnom psychologickom vyšetrení príslušníka zboru].

27. Najvyšší správny súd ďalej zdôrazňuje, že konanie vo veciach prepustenia príslušníka zo služobného pomeru je správnym konaním, v rámci ktorého sa rozhoduje o verejných subjektívnych právach a povinnostiach prepusteného (prepúšťaného) príslušníka. Za takého stavu musia byť splnené základné procesné požiadavky kladené na správne konanie čo do naplnenia požiadavky, aby bol príslušník oboznámený so všetkými podkladmi, majúcimi pre rozhodnutie príslušného orgánu zásadný význam. Len takýto postup príslušníkovi zabezpečí procesný priestor adekvátne reagovať na zásadné okolnosti tvoriace podklad pre vydanie rozhodnutia. Je teda žiadúce, aby mal príslušník možnosť sa riadne oboznámiť s podkladmi, z ktorých následne vydané rozhodnutie vychádza a zároveň, aby mal možnosť sa k týmto podkladom relevantne vyjadriť. Najvyšší správny súd zdôrazňuje, že rozhodnutia vo veciach služobného pomeru týkajúce sa prepustenia zo služobného pomeru sú plne preskúmateľné v správnom súdnictve na základe správnej žaloby. V tu prejednávanej veci bol žalobca prepustený zo služobného pomeru z dôvodu, že podľa posudku služobného klinického psychológa nebol duševne spôsobilý na výkon štátnej služby (§ 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z.). Na uvedené zároveň čo do obsahovej stránky nadväzuje ustanovenie § 194 ods. 1 veta za bodkočiarkou menovaného zákona, v zmysle ktorého pri prepustení z dôvodu uvedeného v § 192 ods. 1 písm. c/ sa v odôvodnení rozhodnutia o prepustení uvedie len záver posudku služobného klinického psychológa. Uvedené ustanovenia však aj s ohľadom na vyššie zmieňované tézy nemôžu predstavovať prekážku pre žalobcu, aby sa nemohol oboznámiť s kľúčovým podkladom pre rozhodnutie, teda s posudkom vyhotoveným príslušnou komisiou, respektíve s jeho podstatnou časťou. Posudok komisie je potrebné chápať ako kľúčový podklad pre rozhodnutie o prepustení príslušníka zo služobného pomeru, čo napokon explicitne vyplýva aj zo samotného zákonného znenia § 192 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., ktoré výslovne hovorí o posudku služobného klinického psychológa. Nič na tom nemení ani fakt, že žalobca bol oboznámený so záverom kontrolného psychologického vyšetrenia, keďže fakticky, tento záver obsahuje výlučne výrok o tom, že spĺňa, alebo nespĺňa podmienky duševnej spôsobilosti na výkon štátnej služby v Zbore väzenskej a justičnej stráže bez uvedenia akýchkoľvek bližších dôvodov, ako k takému záveru príslušná komisia dospela. Za takého stavu je potom žiadúce, aby príslušník bol s týmto podkladom (prípadne aspoň s jeho podstatnou časťou) oboznámený, pretože, v opačnom prípade nepozná dôvody, pre ktoré príslušná komisia dospela k záveru o jeho duševnej nespôsobilosti na výkon štátnej služby, z ktorého dôvodu je potom jeho schopnosť namietat' nezákonnosť, prípadne spochybnit' takto príslušnou komisiou prijaté závery v podstatnej miere oslabená.

28. Rovnako najvyšší správny súd zastáva názor, že tak žalovaný, ako aj samotný prvostupňový správny orgán nie sú (a ani nemôžu byť) len akými pasívnymi vykonávateľmi rozhodnutia prijatého príslušnou komisiou, ktorý len formálne prevezmú komisiou prijaté závery. Je totiž potrebné si uvedomiť, že je to výlučne nadriadený vybavený personálnou pôsobnosťou, ktorý je oprávnený rozhodnúť o prepustení príslušníka zo služobného pomeru. Rovnako bezprostredne nadriadený príslušníka spracúva návrh na prepustenie zo služobného pomeru a predkladá ho bezodkladne služobným postupom na ďalšie opatrenie nadriadenému, ktorý je oprávnený rozhodnúť. Z uvedeného je zrejme, že zodpovednosť ohľadom prepustenia príslušníka „leží na pleciah“ nadriadeného a nie komisie, ktorá v zmysle príslušného rozkazu posudzuje výlučne duševnú (ne)spôsobilosť príslušníka. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že je to práve nadriadený, v tomto prípade riaditeľ ústavu (alebo generálny riaditeľ zboru), ktorý môže nariadiť kontrolné psychologické vyšetrenie príslušníka zboru, u ktorého sa začali

prejavovať také zmeny v správaní, ktoré spochybňujú jeho spoľahlivosť a spôsobilosť pre výkon štátnej služby; žiadosť o vykonanie kontrolného psychologického vyšetrenia podáva riaditeľovi ústavu alebo generálnemu riaditeľovi zboru nadriadený príslušníka zboru, u ktorého sa začali uvedené zmeny prejavovať (§ 9 ods. 1 rozkazu 21/2020). V tomto smere možno tiež poukázať na § 9 ods. 2 rozkazu č. 21/2020 v znení rozkazu č. 55/2020, podľa ktorého kontrolné psychologické vyšetrenie príslušníka zboru vykoná minimálne trojčlenná komisia určená generálnym riaditeľom zboru v zložení klinický psychológ nemocnice pre obvinených a odsúdených, klinický psychológ - odborný zástupca a ďalší špecialisti v odbore psychológia alebo psychiatria. Zloženie komisie navrhne klinický psychológ nemocnice pre obvinených a odsúdených na základe doručených podkladov. Predmetom kontrolného psychologického vyšetrenia príslušníka zboru je preskúmanie oblastí intelektových, výkonových a osobnostných predpokladov vrátane záujmov a sebahodnotenia, respektíve identifikácia rizikových faktorov uvedených v prílohe č. 4 pre ďalšiu službu v zbere. Podľa tejto prílohy sa prihliada, respektíve sa zohľadňujú znížené výkonové dispozície v oblastiach intelektovej úrovne (pásmo mentálnej subnormy a nižšie), pozornosti, krátkodobej vizuálnej pamäti, priestorovej predstavivosti, psychomotorického tempa. Rovnako podľa tejto prílohy sa v rámci osobnostnej dispozície zohľadňujú faktory ako celková nezrelosť osobnosti, nízka úroveň racionálnej regulácie správania, emočná labilita, zvýšené predpoklady k agresívnemu správaniu, nadmerne vysoká miera ambicióznosti, rizikové správanie v záťažových situáciách (impulzivita, úzkostné reagovanie a pod.), sklony k maladaptívnemu správaniu (hostilita, podozrievavosť, vzťahovačnosť), problémy v procese socializácie, problémové interpersonálne správanie (konfliktnosť), neprimerané sebahodnotenie a sebaapresadzovanie, akékoľvek prejavy psychotizmu, zvýšené prejavy neuroticizmu, prejavy výraznej submisivity, prejavy depresivity, negativizmus, popudlivosť, pohotovosť k verbálnej agresivite, neochota podriaďovať sa daným normám a zásadám, nízka anticipácia možných dôsledkov vlastného správania, výrazné prejavy závislosti, všeobecné tendencie rizikového správania. Porovnaním prílohy č. 8 rozkazu č. 21/2020 upravujúcej vzor žiadosti o vykonanie kontrolného psychologického vyšetrenia príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorú spracúva priamy nadriadený dotknutého príslušníka a „schvaľuje“ riaditeľ ústavu, a ktorej súčasťou tvoria aj v tabuľkovej forme vyplnené položky týkajúce sa i/ stručného hodnotenia príslušníka zboru, ii/ problémy príslušníka zboru a tiež iii/ pozorované zmeny v správaní príslušníka zboru, je zrejmé, že bližším preskúmaním týchto položiek, najmä v časti „Pozorovanie zmeny v správaní príslušníka zboru“ identifikácia rizikových faktorov uvedených v prílohe č. 4 v časti „Osobnostné dispozície“ pre ďalšiu službu v zbere sa prekrýva so skutočnosťami obsiahnutými v príslušnej žiadosti podľa prílohy č. 8 (len príkladmo možno spomenúť hrubosť, vulgarizmy, dráždivosť, sklúčenosť, depresivita, impulzivita, zvládanie záťažových situácií, agresivita, podozrievavosť, prípadne otázky týkajúce sa sociálnych vzťahov, čomu v zmysle prílohy č. 4 môže zodpovedať položka ohľadom problémov v procese socializácie, alebo problémového interpersonálneho správania).

29. Podľa názoru súdu potom takýto podklad môže podliehať kontrole zo strany správneho orgánu v priebehu správneho konania a následne, v ďalšej fáze aj prieskumu v procese súdneho preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného na základe takéhoto podkladu, napríklad z hľadiska jeho väd, nedostatku opory v administratívnych spisoch, rozporu so spismi, alebo tiež z hľadiska väd konania v priebehu zisťovania skutkového stavu. Podporne možno na tomto mieste tiež odkázať na rozsudok najvyššieho správneho súdu z 26. apríla 2023, sp. zn. 7Ssk/14/2022, podľa ktorého cit.: „ (...) Z 192 ods. 1 písm. c/ z. č. 73/1998 Z.z. nesporne vyplýva, že podkladom pre rozhodnutie je posudok služobného klinického psychológa, avšak v súlade s ustanovením § 233 ods. 2 predmetného zákona je povinnosťou správneho orgánu rešpektovať základného zásady správneho konania, medzi ktoré tiež patrí zásada materiálnej pravdy. Konanie vo veciach služobného pomeru je upravené v dvanástej časti cit. zákona. Z ustanovení zákona vyplýva povinnosť pred vydaním rozhodnutia presne a úplne zistiť skutočný stav veci, a to najmä v prípade, keď dochádza k takému závažnému zásahu do subjektívnych práv žalobcu, ako je to pri prepustení policajta zo služobného pomeru. Je tiež nepochybné, že odborný posudok predstavuje dôkaz podliehajúci hodnotiacemu procesu zo strany správneho orgánu. Pokiaľ dôjde v rámci dokazovania k spochybneniu odborných záverov takého dôkazu, je povinnosťou správneho orgánu, aby tieto pochybnosti vyvrátil zákonnými prostriedkami.“ V tomto smere uvedenú situáciu možno porovnať napríklad so súdnym prieskumom vo veciach sociálnych, kedy kľúčový podklad pre vydanie rozhodnutia v niektorých prípadoch predstavuje lekárske posudok/lekárska správa, pričom tak správny orgán, ako aj samotný správny súd si nemôžu pre nedostatok vlastných odborných znalostí a skúseností urobiť úsudok sami o záveroch plynúcich z týchto lekárske posudkov/správ. Avšak, i s ohľadom na tento fakt, takýto podklad (lekársky posudok/lekársku správu) je potrebné hodnotiť ako každý iný dôkaz a iba taký posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti a presvedčivosti môže predstavovať

rozhodujúci dôkaz v kontexte na posudzovanie zákonnosti rozhodnutia, ktoré z tohto posudku vychádza. Konkrétne a príkladmo možno spomenúť súdny prieskum rozhodnutí Sociálnej poisťovne vo veciach invalidných dôchodkov, kedy primárna otázka ustálenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia a na to nadväzujúceho ustanovenia percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť prináleží výlučne posudkovému lekárovi sociálnej poisťovne, čo však nebráni prieskumu takéhoto (odborného) podkladu z hľadiska jeho presvedčivosti a úplnosti (pozri napríklad rozsudok najvyššieho správneho súdu z 29. mája 2025, sp. zn. 6Ssk/10/2025, prípadne rozsudok z 10. mája 2023, sp. zn. 6Ssk/84/2022 vecne týkajúci sa vyhotovenia preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

30. Nemožno sa tiež stotožniť so záverom správneho súdu, že žalobca bol s posudkom oboznámený dňa 14. júla 2022. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa dňa 14. júla 2022 oboznámil s návrhom na jeho prepustenie zo služobného pomeru a tiež so záverom z kontrolného psychologického vyšetrenia. Je potrebné rozlišovať (psychologický) posudok a záver zo psychologického vyšetrenia príslušníka zboru, ktorého náležitosti sú obsiahnuté v prílohe č. 10 rozkazu č. 21/2020. Samotný zákon č. 73/1998 Z.z. rozlišuje medzi posudkom (§ 192 ods. 1 písm. c/) a záverom posudku (§ 194 ods. 1), a teda nemožno im priznať rovnaký účel a význam, keďže v opačnom prípade by bol použitý iba jeden z nich, čo napokon zodpovedá aj princípom tvorby právnych predpisov (bližšie pozri § 3 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Napokon posudok a záver posudku rozlišuje samotný rozkaz č. 21/2020 v znení rozkazu č. 55/2020 v § 9 ods. 5 a tiež samotná komisia v e-mailovom podaní z 23. septembra 2022 založenom v administratívnom spise žalovaného. Na druhej strane, pokiaľ žalobca namietal, že zákon počíta výlučne so služobným klinickým psychológom a nie s trojčlennou komisiou, ktorá posudzovala jeho duševnú (ne)spôsobilosť na výkon štátnej služby, najvyšší správny súd tejto námietke nepriznal relevanciu, keď z § 9 ods. 2 rozkazu č. 21/2020 v znení rozkazu č. 55/2020 vyplýva, že obligatórnou personálnou súčasťou tejto komisie je aj klinický psychológ.

31. Odhliadnuc od dôvodov uvedených v predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku, ktoré súd považuje za nosné a zakladajúce dôvod na zmenu rozsudku správneho súdu a zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovanému, najvyšší správny súd ďalej odkazuje na § 9 ods. 1 rozkazu č. 21/2020, podľa ktorého riaditeľ ústavu alebo generálny riaditeľ zboru môže nariadiť kontrolné psychologické vyšetrenie príslušníka zboru, u ktorého sa začali prejavovať také zmeny v správaní, ktoré spochybňujú jeho spoľahlivosť a spôsobilosť pre výkon štátnej služby; žiadosť o vykonanie kontrolného psychologického vyšetrenia podáva riaditeľovi ústavu alebo generálnemu riaditeľovi zboru nadriadený príslušníka zboru, u ktorého sa začali uvedené zmeny prejavovať. Z uvedeného je zrejmé, že pôjde o zmeny zásadné, ktoré sú nezlučiteľné s výkonom štátnej služby. Za týmto účelom rozkaz č. 21/2020 v prílohe č. 8 upravuje vzor žiadosti o vykonanie kontrolného psychologického vyšetrenia príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorú spracúva priamy nadriadený dotknutého príslušníka a „schvaľuje“ riaditeľ ústavu, a ktorej súčasťou tvoria aj v tabuľkovej forme vyplnené položky týkajúce sa i/ stručného hodnotenia príslušníka zboru, ii/ problémy príslušníka zboru a tiež iii/ pozorované zmeny v správaní príslušníka zboru, ktoré sa ďalej (vnútorne) členia na položky výkonovej dispozície (únava, malátnosť a podobne), reči/vyjadrovania (obsah, forma, hrubosť, vulgarizmy), emocionality (náladovosť, precitlivosť, dráždivosť, sklúčenosť, depresivita a iné), osobnosti (rozumová sebakontrola, impulzivita, ovplyvniteľnosť, zvládanie záťažových situácií, spoľahlivosť, zodpovednosť, agresivita, podozrievavosť, suicidálne tendencie), sociálnych vzťahov (družnosť, spoločnosť, vzťahy s kolegami, postavenie v kolektíve, vystupovanie a konanie na verejnosti a iné).

32. V závere, hoci to žalobca v kasačnej sťažnosti nenamietal, považuje najvyšší správny súd za potrebné sa vyjadriť aj k spomínanej povinnosti mlčanlivosti plynúcej z § 3 zákona č. 199/1994 Z.z., keď táto skutočnosť súvisí s námietkou žalobcu, že tento nebol oboznámený s posudkom tvoriacim podklad pre vydanie rozhodnutia o jeho prepustení zo služobného pomeru. V súvislosti s odkazom na povinnosť mlčanlivosti o skutočnostiach, o ktorých sa služobný klinický psychológ (respektíve komisia) dozvedel v súvislosti so psychologickou činnosťou so žalobcom a plynúcu z vtedy platného a účinného zákona č. 199/1994 Z.z. [zrušený zákonom č. 242/2025 Z.z. o psychologickéj činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinným od 26. septembra 2025 (s výnimkou článku I až III., body 4 až 10 v článku IV, článku V a VI, ktoré nadobudli účinnosť 01. októbra 2025; pozn. súdu] najvyšší správny súd uvádza, že podľa § 3 ods. 2 zákona č. 199/1994 Z.z. povinnosti mlčanlivosti môže

zbaviť psychológa len klient alebo jeho zákonný zástupca. Ak by to malo byť na škodu klienta, psychológ dodrží princíp mlčanlivosti aj napriek súhlasu na jeho porušenie. Z obsahu administratívneho spisu, ako aj z jednotlivých vyjadrení účastníkov konania nie je zrejmé, či žalobca postupoval takýmto spôsobom a „psychológa“ zbavil mlčanlivosti, prípadne, či bol vôbec s takouto možnosťou oboznámený. Rovnako nie je zrejmé, či aj s ohľadom na účel, ktorý plní práve povinnosť mlčanlivosti chrániaca dotknutú osobu pred možným či už únikom, alebo zneužitím dôverne získaných informácií, je možné odkazovať na túto povinnosť aj vo vzťahu k samotnej posudzovanej osobe, ktorá sa domáha sprístupnenia dôverných informácií o svojej osobe za účelom ďalšieho postupu, predovšetkým riadnej a efektívnej ochrany svojich subjektívnych práv, prípadne právom chránených záujmov zvlášť v personálnom konaní vyústiaceho do prepustenia žalobcu zo služobného pomeru.

33. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší správny súd využijúc pritom (aj vzhľadom na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania podľa § 5 ods. 7 SSP) zákonom danú možnosť zmeny rozhodnutia správneho súdu rozsudok správneho súdu postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného z 03. októbra 2022, Číslo: GR ZVJS-06616/14-2022-4 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

VI.

34. O trovách konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 467 ods. 2 SSP v spojení s § 467 ods. 1, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní dosiahol úspech, priznal nárok na náhradu trov konania na správnom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

35. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.